

การพัฒนาแนวปฏิบัติการพยาบาลในการดูแลช่องปาก
ในผู้ป่วยที่ใส่ท่อทางเดินหายใจในภาวะวิกฤต

นางาตรีหญิง สุพัตรา นุชกุล

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
หลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล
พ.ศ.2550

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหิดล

การพัฒนาแนวปฏิบัติการพยาบาลในการดูแลช่องปากในผู้ป่วยที่ใส่ท่อทางเดินหายใจในภาวะวิกฤต
(THE DEVELOPMENT OF A CLINICAL NURSING PRACTICE GUIDELINE FOR CARE OF ORAL CAVITIES IN CRITICAL ADULT PATIENTS WITH ENDOTRACHEAL TUBES)

นาวาตรีหญิง สุพัตรา นุชกุล 4836893 NSAN/M

พย.ม. (การพยาบาลผู้ใหญ่)

คณะกรรมการควบคุมสารนิพนธ์ : เสาวลักษณ์ เล็กอุทัย, วท.ม. (สรีรวิทยา), จงจิต เสน่หา, Ph.D (Nursing).

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาแนวปฏิบัติการพยาบาลในการดูแลช่องปากในผู้ป่วยที่ใส่ท่อทางเดินหายใจในภาวะวิกฤต โดยใช้รูปแบบ หลักฐานเชิงประจักษ์ของ Soukup (2000) เป็นกรอบแนวคิดในการพัฒนา ซึ่งประกอบด้วย การวิเคราะห์ปัญหา การสืบค้นงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การประเมินคุณภาพและระดับความน่าเชื่อถือของงานวิจัย ความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ การสังเคราะห์ผลงานวิจัยในภาพรวมและพัฒนาเป็นแนวปฏิบัติการพยาบาล จากงานวิจัยทั้งหมด 15 เรื่อง เป็น การทบทวนงานวิจัยเชิงทดลองแบบสุ่มเปรียบเทียบกับกลุ่มควบคุมอย่างเป็นระบบ จำนวน 1 เรื่อง งานวิจัยเชิงทดลองแบบสุ่มเปรียบเทียบกับกลุ่มทดลอง จำนวน 4 เรื่อง งานวิจัยเชิงทดลองมีการเปรียบเทียบกับกลุ่มทดลองแต่ไม่มีการสุ่ม จำนวน 7 เรื่อง งานวิจัยที่มีการศึกษาคิดตามไปข้างหน้า จำนวน 1 เรื่อง การทบทวนงานวิจัยอย่างเป็นระบบของงานวิจัยเชิงบรรยายหรือเชิงคุณภาพ จำนวน 1 เรื่อง และงานวิจัยเชิงบรรยายหรือเชิงคุณภาพ จำนวน 1 เรื่อง ผลการสังเคราะห์และสร้างแนวปฏิบัติการพยาบาลประกอบด้วยขั้นตอนการประเมินสภาพช่องปาก การจัดระดับสภาพช่องปากและความถี่ของการทำความสะอาดช่องปาก ขั้นตอนการให้ข้อมูลผู้ป่วย ขั้นตอนการทำความสะอาดช่องปาก และขั้นตอนการดูแลความสบายภายหลังการทำทำความสะอาดช่องปาก แนวปฏิบัติการพยาบาลนี้ผ่านความเห็นชอบจากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน ซึ่งประกอบด้วย แพทย์ผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับโรคปอดจำนวน 2 ท่าน แพทย์ผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับการติดเชื้อพยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วยวิกฤต และอาจารย์พยาบาลผู้เชี่ยวชาญด้านการควบคุมการติดเชื้อ หลังผ่านการตรวจสอบได้ปรับปรุงแก้ไขจนได้เนื้อหาของการดูแลช่องปากในผู้ป่วยที่ใส่ท่อทางเดินหายใจในภาวะวิกฤตที่เหมาะสม

ผู้ศึกษามีข้อเสนอแนะว่าควรมีการประเมินความรู้ ทักษะการดูแลช่องปากในผู้ป่วยวิกฤตที่ใส่ท่อทางเดินหายใจ การใช้เครื่องช่วยหายใจของพยาบาล และจัดอบรมฟื้นฟูวิชาการเชิงปฏิบัติแก่พยาบาล ควรมีการเผยแพร่แนวปฏิบัติไปยังหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง ยิ่งกว่านั้นแนวปฏิบัติควรได้รับการพัฒนาและปรับปรุงอย่างต่อเนื่องให้สอดคล้องกับสิ่งแวดล้อมในบริบทของการให้บริการที่เปลี่ยนแปลง และผลงานวิจัยที่เกิดขึ้นใหม่

คำสำคัญ : การใส่ท่อทางเดินหายใจ / การทำความสะอาดช่องปาก / หอผู้ป่วยวิกฤต / ปอดอักเสบติดเชื้อ

THE DEVELOPMENT OF A CLINICAL NURSING PRACTICE GUIDELINE FOR CARE OF ORAL CAVITIES IN CRITICAL ADULT PATIENTS WITH ENDOTRACHEAL TUBES

LCDR. SUPATTRA NUCHAKUL 4836893 NSAN/M

M.N.S. (ADULT NURSING)

THEMATIC PAPER ADVISORS: SAUVALUCK LEKUTAI,
M.Sc.(PHYSIOLOGY) ., CHONGJIT SANEHA, Ph.D.(NURSING)

ABSTRACT

This thematic paper was conducted with the objective to develop a clinical nursing practice guideline for care of oral cavities in critical adult patients with endotracheal tubes; The research is based on the evidence based practice of Soukup (2000) and, in accordance with a conceptual framework consists of analysis of the problem, relevant research documents, and research quality and reliability. Overall results were synthesized and developed into clinical nursing practice guidelines based on 15 research studies, which consisted of 1 study from a systematic review, 4 studies obtained from at least one well – designed RCT, 7 studies in well – designed RCT without randomization, 1 study of a well – designed case - control and cohort study, 1 study of a systematic review of descriptive and qualitative study, and 1 single descriptive study. Results involved oral cavity assessment and oral cavity cleaning frequency division, procedures for informing a patient, cleaning the oral cavity and making a patient comfortable after cleaning.

This guideline was verified by a group of experts consisting of specialized doctors in lung disease and infectious diseases, a head nurse for a critical patient ward and nurse instructors in charge of infectious disease. After verification was done and the practice guideline improved, a guideline content suitable for care of oral cavities in critical adult patients with endotracheal tubes was achieved.

Recommendations are made to assess knowledge and skills related to care of oral cavities. Academic training must be arranged for nurses and related divisions and the guideline should be developed continuously to blend with other services and new research results.

KEY WORDS: INTUBATE/ ORAL CARE/ ORAL HYGIENE /
INTENSIVE CARE UNIT / PNEUMONIA

108 pp.